

STANISLAV KOSTKA NEUMANN

(1875 – 1947)

140. výročí narození

Dne **5. června 1875** se narodil český novinář, básník, literární a výtvarný kritik a překladatel, **Stanislav Kostka Neumann**.

Byl synem **žičkovského advokáta** a staročeského poslance říšského a českého zemského sněmu. V pěti letech mu **otec zemřel**, byl vychováván matkou a tetami v olšanské vile na Žižkově. Po neúspěšných studiích na gymnáziu v Praze, navštěvoval obchodní akademii, ale byl vyloučen a stal se novinářem. Aktivně se podílel na pokrokovém hnutí mládeže v 90. letech 19. století, v procesu s tzv. Omladinou byl odsouzen na **14 měsíců žaláře**. Od poloviny 90. let spolupracoval s **Moderní revuí**, k níž ho poutalo symbolisticko-dekadentní zaměření a individualismus. Následně se přiklonil k **anarchismu**, byl redaktorem **revue Nový kult**, kolem něhož se sdružovali básníci generace buřičů. Od roku 1905 žil deset let na Moravě; opustil anarchii, přispíval do Lidových novin, začal se zajímat o přírodu (Kniha lesů, vod a strání), přiklonil k civilismu (Nové zpěvy). První světovou válku prožil na frontě jako řidič sanitního vozu. Roku 1919 přijal jmenování do funkce na ministerstvu školství a jako **poslanec pracoval v kulturním výboru parlamentu**. Ve 20. letech se stal **spoluzakladatelem KSČ** a iniciátorem proletářské poezie. Po založení Proletkultu (1922) se stal jeho sekretářem a redaktorem jeho časopisu. Ve druhé polovině 20. let psal popularizační kulturně historické, sociologické a etnologické cykly. Celé meziválečné období stál **v čele mladé generace socialistických spisovatelů** jako organizátor, ale i básník (Rudé zpěvy), publicista a kritik. **Roku 1929** podepsal Manifest sedmi, který byl protestem vůči novému gottwaldovskému vedení strany; pro nesouhlas s bolševizační orientací KSČ **byl ze strany vyloučen**. Během 2. světové války **žil v ústraní na venkově**. V roce 1938 mu bylo **obnoveno členství v komunistické straně**. Poslední dva roky života strávil v Praze, redigoval časopis Tvorba. Po roce 1945 také přispíval do Rudého práva a Kulturní politiky. Paralelně se svou publicistickou, literární kritickou a sociálně politickou činností **vydával četná básnická díla**.

Ve svém díle oslavoval člověka, život, zemi, slunce; radosti a krásy. Používal často **nerýmovaný volný verš**; hodně také překládal, především z francouzštiny. Jeho poezie prošla dlouhým vývojem a v jistém smyslu reprezentuje vývojový pohyb českého básnictví v prvních desetiletích našeho století, kdy iniciativně otvírala cestu novým uměleckým proudům; významně se podílela zejména na vývojové proměně české poezie posymbolistické etapy a na poválečném hnutí proletářské literatury.

V NAŠÍ KNIHOVNĚ JE MOŽNÉ SI VYPŮJČIT:

Jiří Taufer: Stanislav Kostka Neumann: básník, jeho doba a odkaz.

S.K.Neumann: Ať žije život; Bohyně, světice, ženy; Paměti; S městem za zády; Předválečná idyla; Rudé zpěvy a další.

